

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 498/2013-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. augusta 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. P. K. a Mgr. B. K., S., zastúpených advokátom JUDr. D. M., P., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 14 Co 67/2012-140 z 3. apríla 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. P. K. a Mgr. B. K. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. júna 2013 doručená sťažnosť Ing. P. K. a Mgr. B. K. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatočného protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 14 Co 67/2012-140 z 3. apríla 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 C 89/2010 z 29. mája 2007 zamietol žalobu žalobcov v 1. až 4. rade o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a uložil im povinnosť nahradiť úspešným sťažovateľom (v procesnom postavení žalovaných) spoločne a nerozdielne trovy prvostupňového konania v sume 5 462,42 € do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcovia podali proti výroku prvostupňového súdu o trovách konania odvolanie, vyjadrujúc názor, že vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, a tvrdiac, že v danom prípade išlo o predmet konania, ktorý nemožno oceniť peniazmi. Okresný súd mal preto podľa názoru žalobcov aplikovať § 11 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, v ktorom je základná sadzba tarifnej odmeny advokáta za úkon právnej služby určená v 1/13 výpočtového základu, a nie podľa hodnoty nehnuteľností, ku ktorým navrhovali žalobcovia určiť vlastnícke právo. Sťažovatelia vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcov odmietli ich odvolaciu argumentáciu. Krajský súd na základe odvolania žalobcov napadnutým uznesením zmenil rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým rozhodol o náhrade trov konania tak, že neúspešným žalobcom uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľom spoločne a nerozdielne trovy prvostupňového konania v sume 668,02 €, t. j. osemnásobne znížil sumu trov konania priznanú im prvostupňovým rozsudkom.

Sťažovatelia zastávajú názor, že bolo povinnosťou odvolacieho súdu dať im na ich podrobnú a zásadnú argumentačnú obranu (relevantnú pre rozhodnutie o trovách konania v odvolacom konaní) v odôvodnení napadnutého uznesenia jasnú, zrozumiteľnú a presvedčivú odpoveď, tak ako mu to ukladá § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ale tiež čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva. Krajský súd im

však podľa ich presvedčenia na ich argumentáciu nedal žiadnu odpoveď, čím im mal odňať možnosť konať pred súdom a v konečnom dôsledku porušiť aj ich v sťažnosti označené práva.

Vo vzťahu k prípustnosti sťažnosti v zmysle § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažovatelia poukazujú na podľa nich „*neprípustnosť dovolania proti uzneseniu porušovateľa práva, ktorým bolo zmenené prvostupňové rozhodnutie o trovách konania*“, v spojitosti s čím považujú svoju sťažnosť za prípustnú.

V ďalšej časti sťažnosti sťažovatelia predkladajú obsírnú argumentáciu, na základe ktorej preukazujú, v čom podľa ich názoru spočíva namietané porušenie ich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

V nadväznosti na uvedené sa sťažovatelia domáhajú, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že krajský súd napadnutým uznesením porušil ich v petite sťažnosti označené práva, napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhujú, aby im bola priznaná úhrada trov konania pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Sťažovatelia sa sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu č. k. 14 Co 67/2012-140 z 3. apríla 2013.

Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného uviedli, že *«ustanovenie § 239 ods. 3 O. s. p. explicitne vylučuje možnosť podania dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie prvostupňového súdu o trovách konania /podľa rozhodnutia NS SR 6 Cdo 21/2010 má rozhodnutie o trovách konania vždy povahu uznesenia, aj keď je súčasťou výroku rozsudku/ je ust. § 237 O. s. p. a v ňom uvedené dovolacie dôvody bezpredmetné; aj keby totiž boli dané dovolacie dôvody uvedené v ust. § 237 O. s. p., tak ich nemožno uplatniť proti uzneseniu, voči ktorému dovolanie nie je prípustné, napr. podľa § 238 ods. 3, § 238 ods. 4, 5, § 239 ods. 3 O. s. p. Ak je totiž dovolanie proti uzneseniu neprípustné „ex lege“, tak ho nemožno podať, aj keby existovali dovolacie dôvody uvedené v ust. § 237 O. s. p.»*. Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že napriek

uvedenému sťažovatelia 7. júna 2013 podali proti uzneseniu krajského súdu č. k. 14 Co 67/2012-140 z 3. apríla 2013 dovolanie, o ktorom do dňa predbežného prerokovania sťažnosti ešte nebolo rozhodnuté.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity, z ktorého vychádza čl. 127 ods. 1 ústavy, vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorej uplatnenie nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

V danom prípade sťažovatelia subsidiárne postavenie ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd akceptovali tým, že podali v predmetnej veci dovolanie ešte predtým, ako podali sťažnosť ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd v tejto súvislosti odkazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie

ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. V okolnostiach daného prípadu sťažovatelia podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvorili stav, keď by o ich veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu [Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako dovolací súd a ústavný súd], čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty ústavne akceptovateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľov predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu za predčasné (m. m. IV. ÚS 142/2010).

V judikatúre ústavného súdu sa už aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ustálil právny názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej (už stabilizovanej) judikatúre uvádza (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade podania dovolania podal zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že jeho dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. novembra 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

Ak by sa ústavný súd vecne zaoberal sťažnosťou pred rozhodnutím najvyššieho súdu o podanom dovolaní, mohol by neprípustne zasiahnuť do rozhodovania všeobecných súdov.

V prípade, že by ústavný súd čakal na rozhodnutie dovolacieho súdu, mohlo by to navádzať potenciálnych sťažovateľov na obdobný postup, aký zvolili v okolnostiach daného prípadu sťažovatelia, t. j. na paralelné podávanie sťažností ústavnému súdu zároveň s podaním dovolania, čo vzhľadom na už uvedené nie je opodstatnené.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľov uplatnením zásady *ratio temporis* odmietol ako neprípustnú podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľov na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. augusta 2013